



СИЛАБУС КУРСУ
Філософія науки та інновацій
Philosophy of science and innovation

Ступінь вищої освіти – Доктор філософії
Галузь знань 10 «Природничі науки»
Спеціальність 101 «Екологія» Освітньо-наукова програма
«Екологія та охорона навколишнього середовища»

I. Цикл фундаментальної підготовки

1.1. Цикл обов'язкових навчальних дисциплін

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 4 (120 годин) Мова викладання: українська

Керівник курсу

Кандидат філософських наук, доцент,

Горбатюк Тарас Віталійович

Контактна інформація: gorbatiuktv@gmail.com; +380679505928
(Viber, Telegram)

Анотація дисципліни

Курс призначений для ознайомлення слухачів аспірантури ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» з характерними рисами розвитку філософії науки. Вивчення даної дисципліни дає змогу аспірантам ознайомитися з основними напрями та методологічними прийомами вирішення головних проблем філософії науки. Філософські навички та критичне мислення активізують ефективність, продуктивність, цілеспрямованість робочого процесу науковців. Філософський підхід сприяє професійному та особистісному розвитку фахівців в галузі екології, зокрема, в сфері стосунків з колегами, етичного прийняття рішень, процесу наукових досліджень тощо.

Вивчення курсу «Філософія науки та інновації» є важливим чинником духовного та інтелектуального розвитку науковців, а також формування у слухачів здатності до адекватного розуміння та розв'язання світоглядних, теоретичних, методологічних проблем сучасної науки. Курс «Філософія науки та інновацій» пропонує слухачам цілісний виклад основних проблем філософії науки на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого бачення проблем сучасної науки. Водночас програмою передбачено ознайомити слухачів із наявною різноманітністю сучасних наукових та філософських концепцій, щоб розкрити поліфонізм і плюралізм наукового та філософського мислення, специфіки сучасного стану світової та вітчизняної науки, перспектив їх розвитку та взаємодії з іншими сферами

життєдіяльності суспільства, проблеми новацій і результатів їх впроваджень, надати можливість їх альтернативного сприйняття. Курс покликаний синтезувати набуті знання з фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття.

Мета і завдання

Мета курсу є допомога аспірантам ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» сформувати систему знань та вмінь, світоглядно-теоретичного характеру, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму, науки, техніки і природи та основні форми їх взаємодії.

Завданням вивчення дисципліни «Філософія науки і новацій» є набуття знань щодо: специфіки філософії науки як особливого типу гуманітарного знання; осмислення історичного розвитку основних напрямків; методологічних прийомів вирішення головних проблем філософії науки; розгляду методологічних, структурних, світоглядно-ціннісних засад та особливостей наукового пізнання; специфіки сучасного стану світової та вітчизняної науки; перспектив та розвитку філософії науки у взаємодії з іншими сферами життєдіяльності суспільства.

Результати навчання, методи викладання і форми оцінювання

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Демонструвати глибоке знання передових концептуальних та методологічних основ природничих наук, що дає можливість переосмислювати та поглиблювати науку про навколишнє середовище. Формулювати, досліджувати та вирішувати проблеми екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування із застосуванням наукового методу пізнання. Оперувати основними поняттями філософії науки. Вміти застосовувати теоретичні знання для пояснення механізму функціонування науки. Вміти обґрунтовувати свою наукову позицію. Вміти інтерпретувати науку як соціальний феномен, знати типологізацію наук. Знати основні етапи наукового методу. Розрізняти наукову теорію і науковий закон. Вміти шукати, обробляти і аналізувати інформацію. Вміти застосовувати теоретичні знання для пояснення механізму функціонування науки. Вміти обґрунтовувати свою наукову позицію. Вміти інтерпретувати науку як соціальний феномен, знати типологізацію наук. Знати основні етапи наукового методу. Розрізняти наукову теорію і науковий закон. Вміти шукати, обробляти і аналізувати інформацію. Вміти застосовувати теоретичні знання для пояснення механізму функціонування науки. Вміти обґрунтовувати свою наукову позицію. Вміти інтерпретувати науку як соціальний феномен, знати типологізацію наук. Знати основні етапи наукового методу. Розрізняти наукову теорію і науковий закон. Вміти шукати, обробляти і аналізувати інформацію.	Презентація теоретичного матеріалу, обговорення у групі	Поточний контроль
Демонструвати володіння загальнонауковими концепціями сучасного природознавства. Знати основні етапи становлення і розвитку науки від давнини до сьогодення. Розрізняти типи наукової раціональності. Вміти інтерпретувати основні риси постнекласичного етапу розвитку науки з урахуванням специфіки розвитку	Виконання практичних та індивідуальних робіт, обговорення у групі.	Поточний контроль. Кейси

<p>природничого знання в ХХІ ст. Вміти критично осмислювати основні теорії, методи та принципи природничих наук. Знати основні етапи розвитку філософії науки як окремої дисципліни. Вміти пояснити основні концептуальні положення філософії науки. Вміти критично осмислювати проблеми небезпечних факторів техногенного та біологічного походження з позиції сьогодення. Вміти розрізняти наукові і ненаукові знання. Вміти аналізувати сучасні соціальні процеси, застосовувати знання, набути в процесі вивчення курсу. Знати основні механізми пізнавального процесу, вміти пояснити такі феномени як інтуїція, віра, розум, пам'ять. Вміти розрізняти поняття правди та істини. Знати теорії істини. Вміти розробляти ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду, здатність прогнозувати напрямки розвитку науки і техніки.</p>	<p>Проблемно-орієнтоване навчання.</p>	
<p>Спланувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове дослідження, яке характеризується новизною, теоретичною і практичною цінністю та сприяє розв'язанню значущих проблем екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. Виявляти лідерські якості, відповідальність та повну автономність під час реалізації комплексних наукових проєктів. Знати стандарти етичної поведінки науковця. Бути обізнаним з етикою науки. Вміти мотивувати колег та рухатись до спільної мети. Вміти бути як командним гравцем, так і працювати автономно. Знати етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих проєктів. Знати взаємозв'язок технологій і науки, а також приховані ризики науково-технічного розвитку і його вплив на соціально-економічні, політичні, культурні процеси в суспільстві. Вміти інтерпретувати виклики сучасної науки, вміти вирішувати дихотомію «економічний розвиток – сталий розвиток» з позиції суспільного блага. Вміти осмислювати сутність новацій та їх впроваджень. Вміти оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину. Вміти донести професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу. Вміти діяти соціально відповідально та свідомо.</p>	<p>Виконання практичних та індивідуальних робіт, обговорення у групі.</p> <p>Проблемно-орієнтоване навчання.</p>	<p>Поточний контроль. Кейси.</p> <p>Підсумковий контроль</p>

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Заняття з курсу відбуваються у формі лекцій, виконання практичних робіт, обговорення матеріалу в аудиторії та в онлайн-режимі, самостійного опрацювання додаткового матеріалу, проведення проміжного та підсумкового контролю. Вивчення курсу «Філософія науки та інновацій» є важливим чинником інтелектуального та духовного розвитку слухачів аспірантури, та здатності до адекватного розуміння і розв'язання теоретичних, методологічних, світоглядних проблем сучасної науки. Курс «Філософія науки та інновацій» пропонує слухачам цілісний виклад основних проблем філософії науки на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого бачення проблем сучасної науки.

Програма та методика курсу побудована таким чином, щоб ознайомити слухачів із наявною різноманітністю сучасних наукових та філософських концепцій, та розкрити

поліфонізм і плюралізм наукового та філософського мислення, надати можливість їх альтернативного сприйняття.

Практичні завдання максимально індивідуалізовані. Лекційний матеріал доступний у електронному вигляді. Тестові та індивідуальні завдання доступні у дистанційному форматі.

Тематичний план курсу

№ з/п		Теми занять	Кількість годин
1	Лекція 1 / Практичне заняття 1 / Самостійна робота	Тема 1. Наука та філософія. Філософський аналіз поняття «наука». Наука як специфічний тип знання. Наука як особливий вид пізнавальної діяльності. Наука як особливий соціальний інститут. Функції науки. Структура науки. Співвідношення науки та філософії. Предмет і функції філософії науки. Предметом філософії науки як розділу філософії. Предмет філософії науки як навчальної дисципліни. Предмет філософії науки як напрямку філософії. Наукознавство. Місце філософії науки в структурі суміжних дисциплін. Роль науки в сучасному суспільстві	2/2/7
2	Лекція 2 / Практичне заняття 2 / Самостійна робота	Тема 2. Філософські підходи до реконструкції історії науки Проблема походження науки. Етапи виникнення наукового знання в давньому світі. Донаукові форми знання в давньосхідних цивілізаціях. Античний етап розвитку науки. Специфіка середньовічного та ренесансного етапів розвитку науки. Наукова революція нового часу: формування засад класичної науки. Становлення некласичної науки. Постнекласична наука: особливості та характерні риси. Наукова раціональність. Історичні типи науки.	2/2/7
3	Лекція 3 / Практичне заняття 3 / Самостійна робота	Тема 3. Позитивізм як основа розуміння історії розвитку науки. Позитивізм. Перший позитивізм. (середина XIX ст.) Три стадії розвитку людства за О.Контом. еволюційна теорія Г.Спенсера. Другий позитивізм (кінець XIX ст.). Махізм Е. Маха. Емпіріокритицизм Р. Авенаріуса. Конвенціоналізм А.Пуанкаре. Логічний позитивізм або неопозитивізм (перша половина XX ст.). Львівська-Варшавська школа. Віденський гурток і логічний позитивізм (Л. Вітгенштейн, М. Шлік, Р. Карнап). Епістемологія Б.Расселла. Постпозитивізм (друга половина XX ст.). Критичний раціоналізм К. Поппера. Фасифікація. Верифікація. Есенціалізм. Інструменталізм. Гіпотетизм. Структура наукових революцій Т. Куна.	2/2/7

		Допарадигмальна наука. Нормальна наука. Парадигма. Дисциплінарна матриця. Наукова спільнота. Нормальна наука в період кризи. Наукова революція. Методологія дослідницьких програм І. Лакатоса. Жорстке ядро та захисний пояс дослідницької програми. Позитивна евристика та негативна евристика. Гіпотеза ad hoc. Методологічний анархізм П. Фейєрабенда. Авторитаризм в науці. Проліферація наукових теорій.	
4	Лекція 4 / Практичне заняття 4 / Самостійна робота	Тема 4 Наука як специфічний тип знання Сутність знання і його види. Практичне та теоретичне знання. Перцептивне, особистісне та буденне знання. Релігійне знання. Поняття «наукове знання». Фундаментальне та прикладне знання. Природознавче, гуманітарне та технічне знання. Історичні підходи до класифікації наук. Специфіка соціально-гуманітарного знання. Проблема демаркації наукового й ненаукового знання. Ненаукове, донаукове, паранаукове, лженаукове псевдонаукове, квазінаукове, та антинаукове знання. Структура наукового знання. Наукова картина світу. Загальнонаукова картина світу. Природничо-наукова картина світу. Класична наукова картина світу. Некласична наукова картини світу. Постнекласична наукова картини світу.	2/2/7
5	Лекція 5 / Практичне заняття 5 / Самостійна робота	Тема 5 Методологія наукового пізнання Пізнання як предмет філософського аналізу. Чуттєве та раціональне в пізнанні. Форми чуттєвого пізнання: відчуття, сприйняття та уявлення. Форми раціонального пізнання: поняття, судження та умовивід. Рівні наукового пізнання. Форми наукового пізнання: проблема, гіпотеза та теорія. Методологія наукового пізнання. Методи емпіричного дослідження: спостереження, порівняння та експеримент. Методи теоретичного дослідження: формалізація, аксіоматичний та гіпотетико-дедуктивний методи. Загальнологічні методи: аналіз, синтез, абстрагування, ідеалізація, індукція, дедукція, аналогія, моделювання та системний підхід. Проблема істини в пізнанні. Абсолютна та відносна істина. Концепція когерентної істини. Кореспондентна концепція істини. Прагматистська концепція істини. Конвенціоналіська концепції істини.	2/2/7
6	Лекція 6 / Практичне заняття 6 / Самостійна робота	Тема 6. Традиція та новація в розвитку науки Розвиток науки в межах традиції. Поняття «традиція» в науці. Поняття «традиція» в філософії науки. Індивідуальний та колективний досвід. Взаємодія традицій та новацій в науці. Взаємодія традицій та новацій в культурі. Новацій та інновації. Основні складові інновації. Походження терміну «інновація».	2/1/7

		Інноваційне мислення. Інноваційна культура. Поняття «новація», «інновація», «нововведення». Інноваційний розвиток. Інноваційна діяльність. Новація. Інновація як зміна. Інновація як процес. Інновація як впровадження. Наукові інновації. Технологічні інновації. Економічні інновації. Соціальні інновації. Інноватика. Життєвий цикл інновації. Наука як виробництво інноваційних знань. Відкриття. Винахід. Технологія. Технопарк та технополіс.	
7	Лекція 7 / Практичне заняття 7 / Самостійна робота	Тема 7. Філософське осмислення сучасних глобальних проблем та техногенних проблем. Поняття глобальних проблем. Класифікація глобальних проблем. Інтерсоціальні, антропосоціальні та природно-соціальні глобальні проблеми. Римський клуб – фундатор дискусії щодо глобальних проблем. Проблеми миру та роззброєння. Проблеми світового соціально-економічного розвитку. Проблеми подолання розриву між найрозвиненішими та найвідсталішими країнами. Проблеми взаємин між народами, расами, релігійними та етнокультурними спільнотами. Проблеми культури й освіти, науково-технічного поступу. Проблеми демографії, охорони здоров'я, біосоціальної адаптації людини до умов довкілля. Проблеми взаємодії суспільства з природою. Проблеми вичерпності ресурсів усіх видів та природного довкілля. Гуманітарні проблеми сучасності: проблема толерантності, міжкультурної комунікації та діалогу культур. Проблема перенаселення планети проблема голоду та недоїдання. Моделювання розвитку цивілізації представниками Римського клубу. Програми «Світ-1» і «Світ-2». А. Печчеї «Людські якості».	2/1/8
8	Лекція 8 / Практичне заняття 8 / Самостійна робота	Тема 8. Екологічна проблематика та екологізація свідомості. Соціальна екологія як предмет філософії науки. Основні поняття екології. Природне середовище. Географічне середовище. Навколишнє середовище. Штучне середовище («техносфера»). Соціальне середовище. Екосистема. Поняття «екологічна криза» та її види. Сутність екологічних криз. Кіотський протокол. Паризька кліматична угода. Особливості екологічної культури та екологізація свідомості. Екологічна етика. Філософські засади концепції «сталого розвитку». Антропогенез і ноосферогенез.	2/1/7
9	Лекція 9 / Практичне заняття 9 / Самостійна робота	Тема 9. Етика науки Етика як наука про мораль. Моральність. Підстави моралі. Релігійні теорії походження моралі. Натуралістичні теорії походження моралі. Моральний вибір і моральна відповідальність. Професійна відповідальність вченого. Свобода наукового пошуку і соціальна відповідальність вченого. Етичні проблеми науки.	2/1/7

		Етична та моральна проблематика сформована в результаті розвитку генної інженерії та молекулярної біології. Проблема клонування. Ціннісні орієнтації вченого. Етос науки.	
10	Лекція 10 / Практичне заняття 10 / Самостійна робота	Тема 10. Філософія техніки Техніка як історичний феномен. Артефакт. Техніка і технологія. Філософія техніки: місце в системі філософського знання. Техніка як філософське поняття. Основні фази розвитку техніки. Механотроніка. Головні проблеми досліджень у філософії техніки. Проблема наслідків комп'ютеризації суспільства. Проблема штучного інтелекту. Техногенна цивілізація. Технологічна сингулярність. Проблеми оцінки техніки. Перспективи розвитку техніки та її впливу людство.	2/1/7
11	Лекція 11 / Практичне заняття 11 / Самостійна робота	Тема 11. Технократизм як наукова ідеологія постіндустріального суспільства. Витоки й розвиток технократичної традиції. Концепція «техноструктури». Концепція «деідеологізації». Техніцизм, сцієнтизм та трансгуманізм. Концепція постіндустріального суспільства. Філософська критика технократизму. Технологічний детермінізм. Ідеї технократичної утопії. Проект Венера. Технократичні ідеї в Україні. Технократизм в сучасному техногенному суспільстві.	2/1/7

Умови визначення навчального рейтингу

	Вид занять	Кількість занять	Максимум балів за 1 заняття	Максимальна сума балів
1	Практичне заняття (творча презентація, виступ)	1	23	23
2	Практичне заняття (електронне доповнення)	3	10	30
3	Контрольна робота (практичне заняття)	1	17	17
	Іспит	1	30	30
	Разом			100

Вимоги і критерії оцінювання

Оцінювання успішності студента за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Творча презентація.	18-23	Завдання, що відповідає тематиці семінару, виконано максимально повно та у вказані терміни. Студент

Виступ		демонструє належний рівень знань і розуміння теми, знайомство із основними тенденціями, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення. Роботу оформлено відповідно до вимог
	11-17	Індивідуальне завдання виконано частково та потребувало доопрацювання. Бракує аналітичної складової
	1-10	Виконано частково, доопрацювання не було здійснене, терміни порушені . Роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить неточності та/або необґрунтовані судження.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності
Практичне заняття (електронне доповнення)	8-10	Завдання, що відповідає тематиці семінару, виконано максимально повно та у вказані терміни. Студент демонструє належний рівень знань і розуміння теми, знайомство із основними тенденціями, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення. Роботу оформлено відповідно до вимог
	5-7	Індивідуальне завдання виконано частково та потребувало доопрацювання. Бракує аналітичної складової
	1-6	Виконано частково, доопрацювання не було здійснене, терміни порушені . Роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить неточності та/або необґрунтовані судження.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності
Практичне заняття 9. Контрольне тестування	1-17	Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал
	1-30	Розкриття кожного питання оцінюється в 10 балів
Екзаменаційні питання	30	Виконано у відповідності до всіх вимог
	15-29	Виконано частково, потребувало уточнень та доопрацювання, або з порушенням термінів
	1-14	Виконано частково, доопрацювання не було здійснене, терміни порушені
	0	Не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу ECTS

Шкала оцінювання студентів

За шкалою академії	За національною шкалою		За шкалою ECTS
90 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)

85 – 89	Добре		В (дуже добре)
75-84			С (добре)
70-74	Задовільно		Д (задовільно)
60-69			Е (достатньо)
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно - з можливістю повторного складання)
1-34			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу протягом навчального періоду (допуск до іспиту) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 30 балів) здобувач зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» здобувач має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії здобувач може обрати повторне вивчення дисципліни.

Політика доброчесності

Всі завдання курсу є самостійно виконаною працею. Роботи скомпільовані шляхом копіювання, перенесення оригінальних текстів без посилання на джерела, або компонування тексту з готових блоків оригінальних джерел буде оцінено «незадовільно». Всі роботи перевіряються на плагіат. Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти» ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року) - Режим доступу: <https://dea.edu.ua/img/source/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%83%20%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C-10.03.2020.pdf>

Літературні джерела

- Білецький І. П. Філософія науки [Навч. посіб.] / І. П. Білецький, О.М. Кузь, В.Ф. Чешко-Х.: ХНЕУ, 2005. – 128 с.
- Войтов А.Г. История и философия науки [Учеб. пособие для аспирантов] / Александр Георгиевич Войтов. - [3.изд.] - М. : Издательско-торговая корпорация "Дашков и Ко", 2007. - 691с. - Библиогр.: с. 677-690.
- Добронравова І.С. Новітня філософія науки [Підручник для студ. філос. ф-тів ун-тів і аспірантів (для складання канд. іспиту з філософії та філософії науки)] / І.С. Добронравова, Т.М. Білоус, О.В. Комар. - К. : Логос, 2009. - 244с.
- Ивин А.А. Современная философия науки / Александр Архипович Ивин. - М. : Высшая школа, 2005. – 592 с.
- Максютя М.С. Філософія науки [Навч. посіб. для підгот. магістрів в агр. вищих навч. закл. ТТТ-TV рівнів акредитації за усіма напрямками підгот.] / М.С. Максютя - К. : Урожай, 2004. - 418с. - (Національний аграрний ун-т).
- Семенюк Е.П. Філософія сучасної науки і техніки: [Підручник для студ. вищих навч.

- закл.] / Е.П. Семенюк, В.П. Мельник. - Л.: Світ, 2006. – 152 с.
- Философия науки [Учеб. Пособие] / Е.Ю Бельская, Н.П. Волкова, М. А. Иванов и др. ; Ю.В. Крянев (ред.). - М.: Издательство МАИ, 2001. – 49 с.
 - Философия науки: общие проблемы познания, методология естеств. и гуманитар. наук: [Хрестоматия]: учеб. пособие для гуманитар. и негуманитар. направлений и спец. вузов /А.Н. Аверюшкин, З.А. Александрова, В.А. Башкалова, Л.А. Боброва, А.Д. Боев ; / Л.А. Микешина (отв.ред.-сост.). - М.: Прогресс-Традиция; МПСИ; Флинта, 2005. – 992 с.
 - Філософія науки [Конспект лекцій для аспірантів, пошукачів та магістрів] / Національний технічний ун-т України "Київський політехнічний ін-т" / В.М. Пронський, С.М. Комунаров (уклад.). - К., 1997. - 200с.
 - Фірсова Л.В. Філософія науки [Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.] /Л.В. Фірсова, І.П. Черних, Я.М. Білик ; Л.В. Фірсова (ред.). - Х.: ППВ "Нове слово", 2003. - 335с. : схеми - Бібліогр.: с. 320-334.
 - Філософія науки та інноваційного розвитку [Навч. посіб.] / Л. Чекаль (ред.), О.Павлова, С.Сторожук та ін. - К.: Міленіум, 2017. - 792 с

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (зокрема, із використанням мобільних пристроїв).
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.